Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka

Biuro Sekretarza

Wieliczka, 07.04.2026 r.

Znak: BSE.530.2.2026

Generalna Dyrekcja

Dróg Krajowych i Autostrad

ul. Wronia 53

00 - 874 Warszawa

Temat: Wniosek o poszerzenie składu Zespołu ds. przebiegu trasy drogi ekspresowej S7 w odcinku Kraków – Myślenice o przedstawiciela UNESCO oraz włączanie analiz wpływu planowanej trasy na zabytkową i niezabytkową część Kopalni Soli w Wieliczce.

Jako burmistrz gminy leżącej w bezpośrednim zasięgu planowanej trasy drogi ekspresowej S7, zwracam się z uprzejmym wnioskiem o:

1. formalne poszerzenie składu Zespołu ds. przebiegu trasy S7 o przedstawiciela UNESCO lub współprace w trybie stało-okresowym z przedstawicielem Komitetu Światowego Dziedzictwa,
2. zabezpieczenie w pracach zespołu systematycznego uwzględniania wymogów ochrony wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO zabytku – Kopalni Soli w Wieliczce, w tym także jej niezabytkowej części, która jest z nią hydrologicznie powiązana.

Planowane warianty przebiegu trasy S7, w tym te przechodzące przez niezabytkową część Kopalni Soli, mogą wpływać hydrologicznie, środowiskowo i krajobrazowo na obszar objęty ochroną na mocy wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. W praktyce oznacza to możliwość pośredniego naruszenia warunków ochrony, nawet gdy projektem nie rusza się bezpośrednio zabytkowego kompleksu.

Na mocy Konwencji w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego z 1972 r. (tzw. Konwencja UNESCO) państwo-stronę obowiązuje m.in. zobowiązanie do zapewnienia, aby działalność ludzka **nie narażała dziedzictwa światowego na choćby pośrednie niebezpieczeństwo.**

Podstawy prawne potwierdzające zasadność wniosku

1. **Konwencja UNESCO w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego (Paryż 1972)**
   - Art. 4: państwo-strona zobowiązuje się do „zabezpieczenia... i ochrony dziedzictwa kulturowego i naturalnego" na swoim terytorium, a także do zapewnienia, że rozwój gospodarczy nie będzie naruszał dziedzictwa światowego.
   - Art. 5: państwo-strona ma obowiązek „podjąć wszelkie możliwe środki" w celu ochrony dziedzictwa, m.in. przez planowanie przestrzenne i działalność gospodarczą.
   - Teleologiczna interpretacja tych zapisów wymaga, aby projekty infrastruktury (takie jak S7), które mogą pośrednio wpływać na zabytek, były analizowane z udziałem ekspertów ochrony dziedzictwa na poziomie międzynarodowym, w tym w dialogu z UNESCO.

2. **Polskie prawo ochrony zabytków**

   - Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków oraz o opiece nad zabytkami (Dz.U.2024.1292) zobowiązuje organy publiczne do zapewnienia, że działania inwestycyjne nie narażają zabytków na zniszczenie ani uszkodzenie

   - W przypadku wpływu planowanej inwestycji na zabytek (w tym pośredniego na skutek oddziaływania na powiązane struktury hydrogeologiczne) powinien być stosowany pełny tryb konserwatorski: opinia wojewódzkiego konserwatora zabytków, udział specjalistów, w tym – przy potrzebie – doradców zewnętrznych (np. UNESCO, ICOMOS, UNESCO-ICOMOS).

3. **Narodowe i międzynarodowe zasady dobrych praktyk**

   - Należy wziąć pod uwagę międzynarodowe wytyczne, w tym tzw. zasadę *„do not harm"* (nie szkodzić) wobec obiektów na Liście Światowego Dziedzictwa, które UNESCO stale podkreśla w komunikatach dotyczących projektów infrastrukturalnych.

   - Praktyka, że w projekcie mogącym naruszyć lub pośrednio zagrażać zabytkowi UNESCO powinien uczestniczyć lub co najmniej być konsultowany przedstawiciel UNESCO, jest potwierdzona przykładami innych krajów (m.in. w sporach wokół inwestycji infrastrukturalnych przy zabytkowych układach miejskich czy zabytkowych kopalniach).

Na podstawie powyższego proszę GDDKiA o:

- doprecyzowanie prawnego statusu Zespołu ds. przebiegu trasy S7 oraz zapisanie w jego regulaminie lub odpowiednim zarządzeniu zasady, że w przypadku projektów mogących bezpośrednio lub pośrednio wpływać na obszar wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO przewiduje się **obowiązkową konsultację z przedstawicielem UNESCO** lub doraźne włączenie takiego przedstawiciela do zespołu w charakterze eksperta,

- włączenie do analiz realizowanych przez zespół **szczegółowej oceny oddziaływania planowanych wariantów trasy S7 na zabytkową część Kopalni Soli w Wieliczce**, w tym na podstawie analiz hydrogeologicznych, poszerzonych o opinię UNESCO lub autorytatywnego doradcy z zakresu światowego dziedzictwa,

- zapewnienie, że GDDKiA w swoim postępowaniu projektowym i decyzyjnym będzie kierowała się zasadą, że **żaden wariant przebiegu trasy S7 nie może naruszać ani pośrednio narażać zabytku wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO**.

Z wyrazami szacunku

Rafał Ślęczka
Burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Otrzymują:

1. adresat
2. a/a

Do wiadomości:

1. Starosta Wielicki
2. Komitet NIE dla S7 przez wschód Wieliczki
3. STOWARZYSZENIE RATUJMY DOLINĘ WILGI
4. Stały Przedstawiciel RP przy UNESCO w Paryżu